

Guidade exkursioner vid Stensån 2025

Naturifokus

På uppdrag av Stensåns Vattenråd

Sammanfattning

Vid Stensån har man gjort omfattande åtgärder för fisk, som exempelvis borttagning av vandringshinder och utläggning av sten och grus. Stensån är värdefull för sin vildlaxstam utan inblandning av odlad lax och det finns inga vattenkraftsanläggningar i ån. Man fortsätter göra åtgärder för flodpärlmussla, vildlax samt havs- och bäcknejonöga. Man har också bekämpat invasiva arter som sjögull.

I år har 97 elever och lärare från Stensåns avrinningsområde varit ute på guidade exkursioner till olika spännande platser längs ån!

Grupperna har fått material till för- och efterarbete för att lära sig om landskapets utveckling i Skåne vad gäller åar och våtmarker under de senaste 200 åren. Samt för att jobba med djur och växter som trivs i ån. De får också tips på sätt att jobba utomhus med eleverna. Naturifokus är medlem i naturskoleföreningen och har ett brett nätverk med naturskolor runtom i Sverige.

Trenden är att den yngre generationen är ute allt mindre i naturen på sin fritid och får allt mindre naturkontakt. Det är belagt att positiva naturupplevelser ger ett större miljöengagemang, är bra för hälsan, ökar koncentrationen och befäster kunskaper på ett annat sätt när man ser och upplever i verkligheten. Det är otroligt viktigt att vi ger unga naturupplevelser och kunskaper om naturen, inte minst med tanke på de stora miljöutmaningar som vi står inför och som kommande generationer blir tvungna att försöka hantera.

Undersökningar som Naturifokus har gjort visar också att många lärare önskar stöttning i att våga gå ut med sina elever. Läs mera om forskning kring utomhuspedagogik och andra positiva effekter som utomhusvistelse ger på naturifokus.se.

Se nedan några kommentarer från lärare som varit ute på exkursioner med Naturifokus:

"Det ger väldigt mycket att se naturen från verkligt håll och samtidigt få ta del av allt som den har att erbjuda. Vi fick se, höra och göra, vilket gav väldigt mycket för eleverna"

"Det är svårt att våga bedriva undervisning utomhus, att inte ha de fyra väggarna att luta sig mot. Men så mycket det ger, det blev tydligt idag. Vi ska våga vara ute mer!"

"Två elever som tycker att vanlig klassrumsundervisning är utmanande var två av de mest engagerade i övningen"

"Det blir relationsskapande tid på ett annat sätt när man är ute, vilket är viktigt. Vi upptäckte arbetssätt som fångade elevernas intresse"

Åk 4 från Östra Karups skola besökte Kalkan och Örebäcken den 19 aug!

Den 19 aug kom åk 4 från cyklandes från Östra Karups skola i Båstad. 23 elever och 2 pedagoger. Vi var vid stenbrottet Kalkan, vid Isaks trappa, där biflödet Örebäcken rinner ut i den lilla sjön. Här finns både sjö och bäck vilket ger ett mer varierat djurliv att upptäcka! Här finns också bord, bänkar samt två grillplatser, samt en fin promenadstig runt sjön. Det ligger också mitt inne i Båstad vilket ger cykelavstånd från många skolor!

Hej

Hur fungerade exkursionen?

Den fungerade bra.

Vad fick eleverna ut av exkursionen?

Se många konstiga djur och få reda på vad de heter. Vara i naturen. Äventyr.

Vad fick ni pedagoger ut av exkursionen?

Se barnen i en annan miljö. Inte ha pedagogiskt ansvar hela tiden utan bara kan observera.

Hur fungerade för- och efterarbete?

Bra. Vi gjorde inte jättemycket efterarbete men har med det när vi är i naturen igen.

Önskar ni delta igen på exkursioner till olika ställen längs ån?

Ja gärna. Bra om det är cykelavstånd för oss.

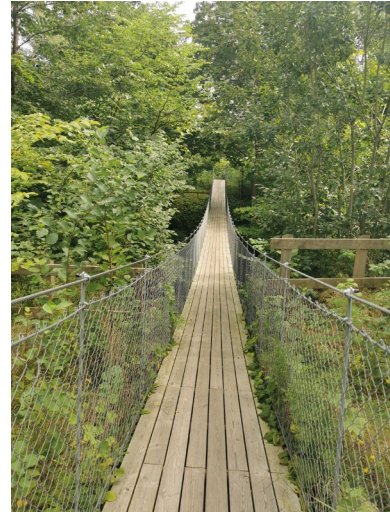
Tack för bra samarbete

Mvh

Anne och Camilla

0431-77000

Båstads kommun, 269 80 Båstad

Se bilder från exkursionen ovan! Vi hittade många nattsländelarver, både frilevande och fastsittande, ål, rygg- och buksimmare, vattenskalbaggar, dag- flick- och trollsländelarver mm!

Ysby skola från Laholms kommun besökte Dönardalen en heldag den 3 sept!

Den 3 sept kom hela Ysby skola, Laholms kommun, åk F-3, för en heldag i Dönardalen. 48 elever och 6 pedagoger! Ett fantastiskt fint ställe där Stensån ringlar sig fram bland fårhagarna! Gården tillhör Mikael Iwansson som är aktiv i bl a Stensåns Laxfiske och driver Dönardalens delikatesser. Här finns också grillplats med bänkar runt. Det var lågt vattenstånd och eleverna hoppade ner i vattnet, vilket de inte hade något emot!! ”Nu är de i sitt esse” sa en pedagog som såg elevernas intensiva upptäckarlusta där de vadade omkring i ån. Skolan har för tillfället vattentema och är med i Grön flagg.

Det var grunt och gick fint att gå på botten samt undersöka olika ställen i ån som hade mer eller mindre många växter och olika djurliv. Eftersom de var så många var vi två pedagoger och delade upp dem i tre grupper som roterade. En grupp nere vid ån, en vid en damm i skogen och en grupp som gjorde aktiviteterna De har gjort en utvärdering efteråt tillsammans med eleverna, se nedan.

*Hej Stensåns vattenråd.
Det var roligt att göra aktiviteter med er!
Det bjöds på en saga när vi kom fram.
Vi fick gå och håva i vattnet. Vi gick till en damm
för att se om vi kunde fånga upp några vattendjur.
Vi fick lära oss fakta om djur. Vi fick titta på djuren
vi fångat i en lupp. Vi hittade; vattenscorpioner,
vattensalamander, trollsländelarver, grodor, fisk,
skräddare, grodyngel, nattsländelarv, trollslända,
blodigel, blinning.
Vi fick syn på en massa djur både på land och i
vattnet. Vi gjorde hejdå-lekar.
Vi gillade att det var många roliga lekar. Det var kul
att vi fick se hela naturen!
Det var jätteroligt att vi fick komma och lära med
er.
Med vänlig hälsning
Ysbyskolan*

Eleverna undersökte allt liv vi hittade med stor entusiasm! Mycket fiskyngel hittades, samt vattenmärlor!

Eftersom eleverna kommer ut för att vara så aktiva som möjligt, och det var lagom med en tredjedel av skaran åt gången i ån, så fick de också jämföra med livet i en damm i skogen precis invid gården. Här fick man många djur som man inte hittade i ån.

Den tredje gruppen gjorde lekar "Trollsländans livscykel", "Benkoll" och "Naturvårdare". Lärarna hade fått ut planeringar innan för dessa med fördjupningsmaterialet.

Vi avslutade med "Fingret på näsan" – en annan aktivitet där man ger ledtrådar till ett djur man sett under dagen och när man tror att man vet vad det är så sätter man fingret på näsan. Se naturifokus.se för mer beskrivningar på lekar!

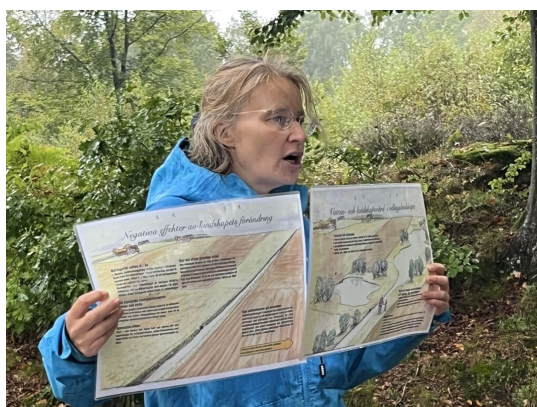
Åk 7 vid Solängsskolan i Örkelljunga besökte Vemmentorpasjön 11 sept!

En regnig torsdag kom åk 7 ut till Vemmentorpasjön för att lära sig om Stensån. 16 elever och 2 pedagoger. Föräldrar körde eleverna till mötesplatsen Vemmentorpasjöns badplats.

Vi började med att berätta om varför vatten i landskapet är viktigt och hur landskapet i Skåne har förändrats med bl a utdikningar och å-rätningar för att få plats med mera åkermark. Samt vad det innebär för vattnets rening, den biologiska mångfalden och landskapets vattenhållande förmåga. Därefter hur Stensån arbetar med ån med invasiva arter, åtgärder för fisk mm.

Därefter vandrade vi längs stranden mot utloppet. Vi stannade på vägen för att håva i ån, eftersom det var svårt att ta med exkursionsmaterialet på stigen. Därefter promenad till utloppet där Inna och Thorsten berättade om platsen, samt att eleverna jobbade med aktiviteten "naturvårdare".

Bilder från exkursion Thorsten Kindt. Bilder från ån Inna Ljungblom.

Respons från läraren Ingela nedan:

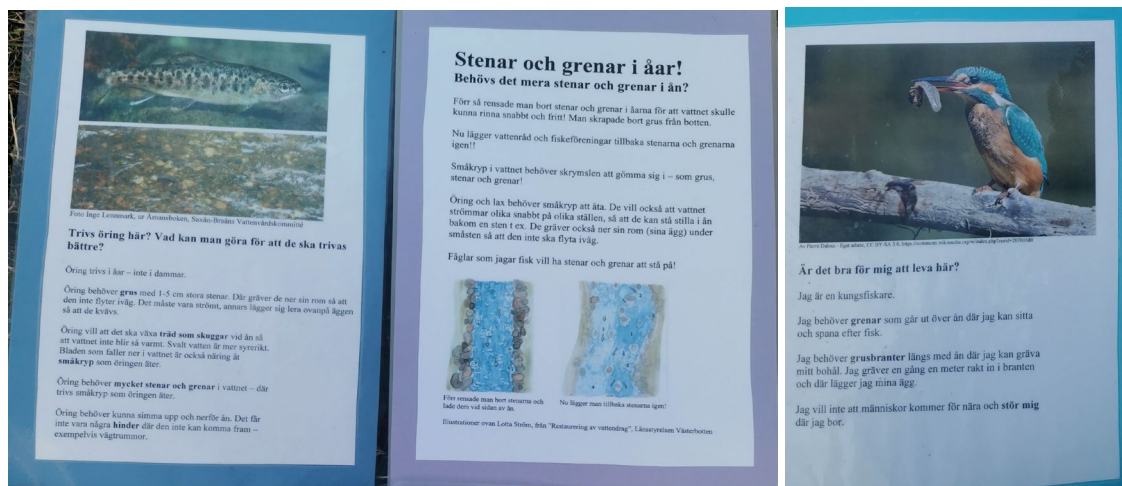
Hej Inna!

Vi tycker att det var trevligt och att det var meningsfullt för eleverna, trots vädersituationen under exkursionen. Elevernas uppfattning om förmiddagen hade säkert blivit ännu bättre om vi haft bättre väder. Vi hade dock inte möjlighet att ändra dag med tanke på det kringarbete som blir en sådan här dag med transporter och vikarier. Jag tycker också att det blev lite snopet avslut eftersom jag inte fick ta avsked och tacka dig ordentligt.

Fältstudierna och de praktiska momenten var helt i enlighet med vad jag hade hoppats och planerat för. Min koppling till Lgr 22 och det centrala innehållet var med fokus på sjön/ån som ekosystem och biologisk mångfald. Det är omöjligt att klara en sådan här aktivitet, som ensam pedagog, och därför var det tacksamt att få hjälp med detta från en person med kunskaper gällande begrepp för de aktuella områdena. Bra laborativt material och relevant information till eleverna.

Jag hade gärna gjort om exkursionen med en ny 7:a nästa läsår om det hade funnits möjlighet till det. Det var bra att vi hade tagit med korv att grilla till lunch för då kunde jag knyta ihop förmiddagen på ett bra sätt. Det tycker jag att du ska promota för andra grupper.

Mvh Ingela Kristiansson

Stensåns utlopp vid Vemmentorpasjön och den, för länge sedan, rätade å-fåran där vattenrådet gjort åtgärder med borttagning av vandringshinder och att lägga tillbaka sten i vattendraget och få till en bättre ström. Innan åtgärderna var vattnet i princip stillastående här!

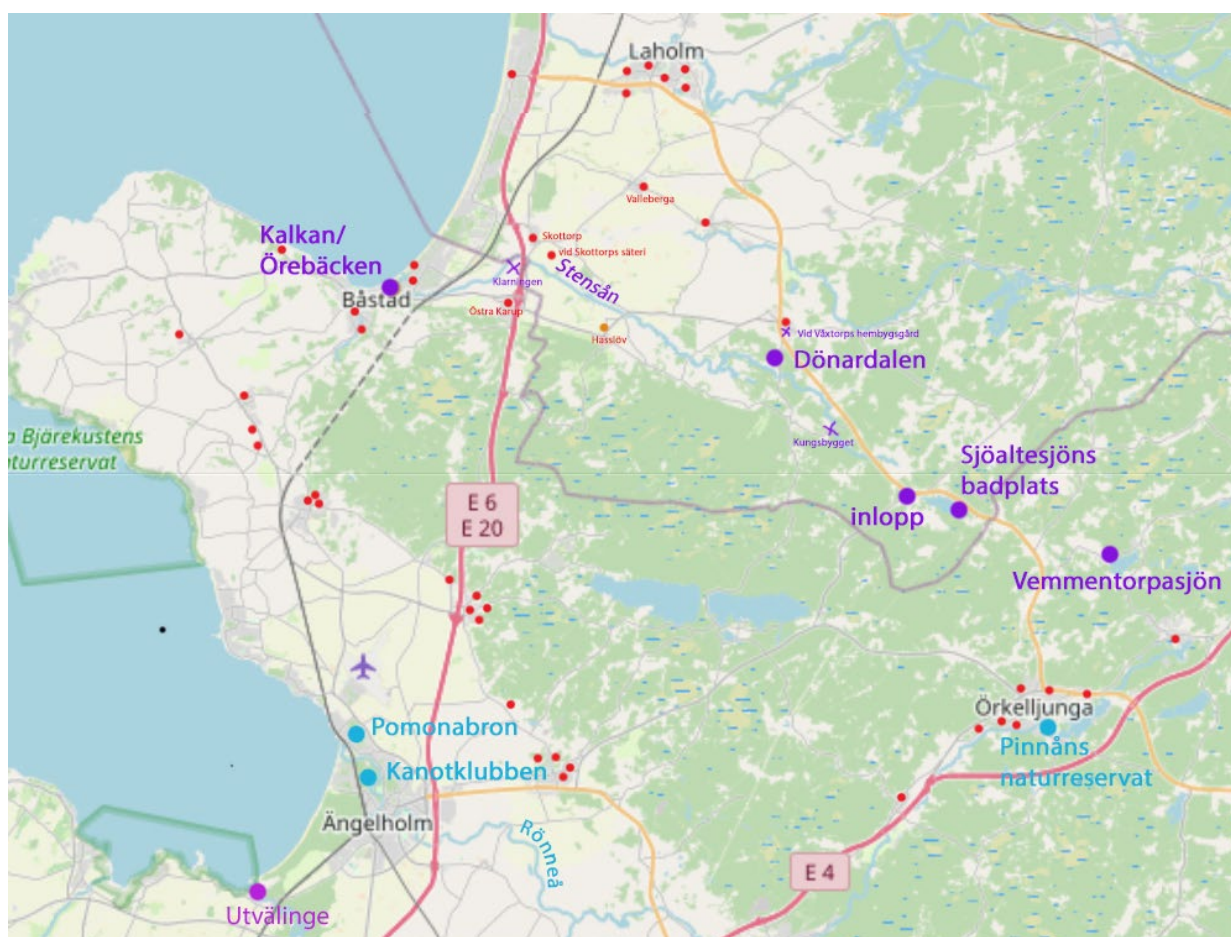
Rekognoseringar

Vi var ute och rekognoserade innan för att se var det kunde passa att komma ut med klasser. Det var mycket intressant att se olika åtgärder som gjorts på olika ställen. Stensån är en mycket vacker å!

Lila prickar med namn är platser vi har rekognoserat hittills och som vi tycker passar bra för grupper. Dock krävs att skolan ordnar transport på något sätt till flera av dem eller att eleverna kan cykla. Kryss är ställen som besökts, men som inte tagits med. Vid Klarningen finns fågeltorn, men det går inte att komma till något vatten eftersom det ligger inne i kohage. Vid Kungsbygget är ån mycket vacker och det går att komma ner här till ån, men andra ställen i närheten passar bättre för grupper så därför tog vi inte med den.

Oranga prickar är skolor/förskolor. Det finns säkert många flera ställen som vi ännu inte hittat!

Blå platser tillhör Rönneå.

Kontakt för exkursionerna: Stensåns Vattenråd Torsten Kindt, torsten.kindt@laholm.se.
Naturpedagog Inna Ljungblom, naturifokus@gmail.com